

действовать между собой, формируя инновационный процесс. Важное значение в налаживании и регулировании этого процесса принадлежит государству, которое должно обеспечить:

- стимулирование спроса на инновационную продукцию;
- работу организаций инновационной инфраструктуры по сокращению инновационных рисков (например, проведение экспертиз инновационных проектов, оказание помощи инноваторам в получении патентов, подготовке проектно-сметной документации и ряде других мероприятий);
- создание особых норм регулирования деятельности кредитных организаций, направляющих на кредитование инноваций более 10 % активов.

Со своей стороны, кредитные организации должны быть готовы работать в экономических условиях, ориентированных на инновации: осуществлять постоянную модернизацию бизнес-процессов, внедрять и обновлять стандарты кредитования инновационных проектов, осуществлять переподготовку кадров, взаимодействовать с организациями инфраструктуры инновационной системы.

Список літератури

1. Довбий И. П. Методологические принципы и механизм кредитного обеспечения инвестиционно-инновационных процессов. Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора экономических наук по специальности 08.00.10 — «Финансы, денежное обращение и кредит». — М., 2011.

2. Ушаков Ф. А. Организация финансирования инновационных проектов коммерческими банками // Регион: экономика и социология. — 2006. — № 3. — С. 139—154.

УДК 332.01

А. Є. Буряченко,

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПОКАЗНИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Посилення ролі регіонів у загальнодержавному господарському комплексі, підвищення їхньої самостійності на основі активних процесів децентралізації форм управління і становлен-

ня нових методів прийняття управлінських рішень обумовлюють потребу вдосконалення методичного інструментарію управління процесами соціально-економічного розвитку регіонів. Грунтуючись на вивченні вітчизняного й іноземного досвіду, можемо стверджувати, що визначальна роль в ефективному вирішенні проблем регіонального соціально-економічного розвитку належить раціональному використанню фінансового потенціалу регіону і застосуванню інноваційних методів управління.

Розвиток регіонів на сучасному етапі є одним з найпріоритетніших напрямків державної регіональної політики, мета якої полягає в створенні відповідних умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного поступу України і її регіонів, підвищенні рівня життя населення, забезпеченні додержання гарантованих державою соціальних гарантій для кожного громадянина незалежно від місця його проживання та в усуненні основних регіональних диспропорцій в економічному розвитку.

Загалом регіон характеризується переважно критерієм масштабу. І хоч це поняття у вітчизняній юридичній літературі майже не використовується, але воно застосовується для визначення досить великих географічних, економічних, геополітичних та інших територіальних груп, класифікованих на підставі загальних властивостей і ознак. Регіон (від лат. *regio* — область, район) — цілісна адміністративно встановлена (регіон може збігатись із кордонами адміністративно-територіальної одиниці або об'єднувати кілька таких одиниць) частина країни, якій властива спільність природних і соціально-економічних характеристик, що обумовлює доцільність її розвитку за єдиною стратегією, яка має виходити із загальнодержавних цілей і враховувати інтереси, можливості та бар'єри розвитку даного регіону.

На сьогодні основною метою економічного розвитку більшості країн світу і їхніх регіонів є поліпшення якості життя населення. Тому соціально-економічний розвиток має передбачати такі важливі заходи:

- створення умов, що сприяють гармонійному розвитку людини;
- підвищення доходів людей, поліпшення здоров'я й підвищення рівня їх освіченості;
- зростання рівня економічної свободи громадян.

Ці та інші показники якості життя людей не завжди беруться до уваги в оцінках рівня соціально-економічного розвитку регіонів, проте останнім часом в управлінській науці та практиці їм відводиться дедалі більша роль. Справді, розвиток будь-якого регіону — це процес, що передбачає багато цілей і критеріїв, які, у свою чергу, мають бути узгоджені із загальнодержавними цілями, оскільки зміст розвитку регіонів може досить суттєво різнитися. З-поміж цілей соціально-економічного розвитку регіону перевага віддається таким, як збільшення доходів населення, підвищення рівня освіти, поліпшення навколишнього середовища, рівність можливостей, розширення особистої економічної свободи, збагачення культурного життя людей тощо.

Особливе значення у визначенні рівня економічного розвитку регіону мають традиційні показники, якими оцінюються рівень виробництва і споживання благ та зростання цього рівня в розрахунку на душу населення (валовий національний дохід, валовий внутрішній продукт, реальний ВВП на душу населення, темпи зростання цих показників). Для визначення динаміки розвитку доцільно використовувати показники, які оцінюють темпи економічного зростання в регіоні: рівень споживання матеріальних благ і послуг, рівень охорони здоров'я й освіти, розвиток малого бізнесу, темпи зростання доходів населення та їх диференціація, продуктивність праці, а також темпи структурної трансформації виробництва й суспільства, одержання додаткових переваг у результаті впровадження інноваційних систем менеджменту.

В управлінні економічним розвитком окремого регіону потрібно передбачати всі наведені раніше відносно самостійні цілі й здійснювати моніторинг їх досягнення. Зокрема, поряд з моніторингом стану регіонального виробництва й динаміки грошових доходів населення, необхідно відстежувати й інші найважливіші параметри економічного розвитку.

Узагальнюючи викладене, зазначимо, що реформування господарського комплексу України на сучасному етапі принципово змінило становище регіонів у загальній системі управління. Сформувалась об'єктивна потреба активізації участі держави в керуванні регіонами. Подібна участь, у свою чергу, має виявлятися у такій державній політиці, яка б сприяла вирівнюванню соціально-економічного розвитку регіонів та дальшому регіональному економічному зростанню і стійкому соціальному розвитку.